

Diktörlerin çocukları NASIL YAŞAR?

Carmen, Fidelito, Svetlana, Li Na, Kolya... Onlar tarih kitaplarına isimlerine iyi ya da kötü şekilde adını yazdıran diktörlerin çocuklarıydı. Mussolini, Stalin, Mao, Çavuşesku, Kim Hanedanı, Suriye'de Beşşar Esad'ın olduğu diktatörlerin... Peki nasıl bir hayat yaşadılar? Jean Christophe Brisard ve Claude Quéétel "Diktatörlerin Çocukları"nda bu soruya yanıt aramış.

Enis Kismet enksmt@hotmail.com

simleri Carmen, Fidelito, Svetlana, Li Na, Kolya... Tarih onları yazmadı. Oysa hepsinin bir ortak noktası vardı: Bu kişiler geçen yüzyılın en büyük diktatörlerinin vârisleriydiler. En eskileri arasında Mussolini, Stalin, Mao, Çavuşesku, en güncel olanları arasında ise Beyaz Rusya'da Lukaşenko, Kuzey Kore'de Kim Hanedanı, Suriye'de Beşşar Esad'ın olduğu diktatörlerin...

Stalin, Mao ya da Çavuşesku günün sonunda, mesailerini bittiğinde, çocuklarıyla ilgilenmeye zaman ayırırlar mıydı? Evlerinin kapısından içeri girdiklerinde, tekrar duygularla donatılmış varlıklara dönüşme yeteneğine sahipler miydi? Bu çocuklar, kendilerini dengeli bir biçimde geliştirebildiler mi? Bugünün dünyasına uyum sağlamalarına olanak tanıyacak, hem sosyal hem de duygusal bir eğitimin temellerini alabildiler mi?

İki araştırmacı yazar Jean Christophe Brisard ve Claude Quéétel bu konuya odaklanıyor "Diktatörlerin Çocukları"nda. Hem yaşamöykülerini anlatıyor hem de röportajlar ve tanıklıklar sonucu ortaya çıkan verilerle onları objektif olarak ortaya koyuyorlar.

Diktatörlerin Çocukları
Jean Christophe Brisard ve Claude Quéétel / Çev. Olcay Kunay / Yapı Kredi Yayınları

Stalin'in kızı, ücra bir semtte öldü

Stalin, oğlu Vasili ve kızı Sevétlana ile...

ÇEYREK yüzyıldan fazla Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'ni yöneten Stalin, dünya tarihinin en önemli aktörlerinden biriydi. "Tüm halkların babası" lakaplı, Hitler'i büyük hezimetle uğratan Stalin her şeyden önce, gulag çalışma kamplarını sistemleştirdiği ve iktidarına karşı genele yayılmış bir dehşetin sorumlusuydu. Durum böyle olunca, onun üç çocuk babası olduğunu hayal etmek zor. Özellikle de aralarından birinin, küçük kızı, Svetlana'nın üzerine titrediğini hayal etmek daha da zor. Zor bir çocukluk geçiren ve birkaç

evlilik yapan Svetlana, son kocasının soyadını taşımayı tercih etti. Adını da Lana olarak değiştirip Lana Peters oldu. Hayatını bu soyadıyla tamamladı. Stalin'in kızı meteliksiz, ilk iki çocuğu Josef ve Katya tarafından reddedilmiş ve Tarih'in unuttuğu biri olarak, 2011 yılının Kasım ayında Wisconsin'in ücra bir köşesindeki bir toplu konutta öldü. Seksen beş yaşındaydı. Komşuları Svetlana ve onun yakasını bırakmayan geçmişi hakkında hiçbir şey bilmiyorlardı. İki odalı küçük evinde ağırlamayı kabul ettiği ender ziyaretçilerine, yıpranmış fotoğraflar gösteriyordu.

Kaddafi'nin çocukları nerede?

MEZARLIK, sürgün, cezaevi ya da mahkeme salonu... Muammer Kaddafi'nin linç edilmesinden sonra Libya liderin çocukları da ele geçirilmek istendi. Yol açtığı felaketin son anlarına kadar yanında kaldığı bir babanın cellatlarınca öldürülen Mutasım kuşkusuz çöle hâlâ gizli tutulan bir köşede, babasının yanında bir yere gömüldü. Hamis ile Seyfularab'ın NATO bombardımanının altında can verdiği düşünülüyor, her ne kadar Hamis'in ölümüne ilişkin başka söylentiler ileri sürülse de. Kaçır kurtulanlardan üçü, Umman Sultanlığı'nın nostaljik ve altın kaplamalı sığınağında, Safiye'nin yanında acılarını tekrar tekrar yaşamaktadır. Olası vâris olarak görülen 42 yaşındaki Seyfülislam, kuzeybatıda Zintan Tuğayları'nın tutsağı olarak, 27 Nisan 2014 tarihinden itibaren video konferans

aracılığıyla Trablus Ceza Mahkemesi'nin huzuruna çıkıyor. Küçük kardeşi Saadi'yi de benzer bir yazgı bekleyecektir; ama bu kez, Nijer'e sığındıktan sekiz hafta sonra ülkesine iade edilmesiyle video konferansa gerek olmaksızın, kendi ülkesinde. Bu arada çöken rejimin otuz yedi "rütbelisinin", güvenliğini tehdit eden kargaşalar, sert bölgesel rekabetler, İtalyan milliyetçi hareketinin dayattığı sorunlar ve sonu gelmeyen usul tartışmaları nedeniyle defalarca ertelenen davasının da bitmesi gerekiyor. Peki davadaki ana suçlamalar nelerdir? Adam öldürme, yağmalama, sabotaj, ulusal birliğe halel getirebilecek eylemler, şiddete teşvikte işbirliği, adam kaçırma ve kamu mallarında yolsuzluk. Kaddafi kardeşlerin aileyi yeniden bir araya getirme durumu da tam bir hayal ürünü olarak görülüyor.

Bokassa'nın 20 eşinden 36 çocuğu vardı

JEAN-Bedel Bokassa (1921-1996) Orta Afrika Cumhuriyeti'nde 1966-1976 yılları arası on yıl boyunca başkanlık yaptı, ardından kendisini I. Bokassa adıyla imparator ilan etti. Bir darbeyle iktidara gelen Bokassa bir Fransız askeri müdahalesi olan Barracuda harekâtıyla 20 Eylül 1979'da devrildi. 1987'de Bangui'de yargılanıp ölüme mahkûm edildi; sonradan cezası ömür boyu hapse çevrilecekti. 1993'te serbest bırakıldı ve 1996'da ülkesinde öldü. Yaklaşık yirmi eşinden resmi olarak toplam otuz altı çocuk sahibi olan Bokassa, yirmi kadar çocuk için daha babalık iddiasında bulunmuştur. Bokassa'nın çocukları bugün dünyanın dört bir yanına dağılmış durumda. Çocuklarından Martine, Korsika'da Île-Rousse'da Tam Tam Saygon adında bir Vietnam

lokantası işletir; Marie Ange, Beyrut'ta resim yapıp kitap yazar; Jean-Charles, ailesiyle birlikte Abidjan'dadır. Kimileri babasından kalanlarla pek iyi yaşamaz: Mesela Georges "tahtın vârisi" olduğunu ileri sürerek tüm ailesini kendine rakip yapar. Kimileri ölmüştür: Örneğin 1996 Temmuzunda 37 yaşındayken olağan dozdan beş kat fazla klorokinle zehirlenmiş Sant-Cyr. Cinayet mi? İntihar mı? Ama en üzücü son kuşkusuz Gabonlu Marie-Joëlle'nin oğullarından biri olan Charlemagne'in başına gelendir. Gecelerini metroda ya da Paris'in parklarında geçiren bir evsiz ve uyuşturucu bağımlısı olmuştur. 1999'da AFP'nin bir fotoğrafçısı rastlantı eseri Lyon garında karşılaşır onunla. 2001 yılında 31 yaşındayken sefalet içinde ölür.